

prima instanță, Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău
judecător: E. Cojocari
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău
judecători: A. Panov, Iu. Cimpoi, A. Minciuna

dosarul nr. 2rc-907/2016

DECIZIE

02 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ion Druță, Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată
„Geopet Grup”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Via Natura” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Geopet Grup” cu privire la încasarea datoriei, penalității, dobânzii de întârziere, prejudiciului cauzat prin evoluția ratei de inflație și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016, prin care s-a respins cererea Societății cu Răspundere Limitată „Geopet Grup” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel,

c o n s t a t ă :

La 14 aprilie 2016 SRL „Via Natura” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Geopet Grup” cu privire la încasarea datoriei, penalității, dobânzii de întârziere, prejudiciului cauzat prin evoluția ratei de inflație și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău din 14 iulie 2016 s-a admis parțial acțiunea SRL „Via Natura”, s-a încasat de la SRL „Geopet Grup” în beneficiul SRL „Via Natura” suma de 213 736,56 lei cu titlu de datorie contractuală, suma de 76 528,79 lei cu titlu de penalitate, 88 037,09 lei cu titlu de dobândă de întârziere, cheltuieli de judecată formate din achitarea taxei de stat la înaintarea acțiunii în sumă de 285 lei, pentru acordarea asistenței juridice suma de 5 000 lei, s-a încasat de la SRL „Geopet Grup” în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 11 064,88 lei, s-a respins cerința de încasare a prejudiciului cauzat prin evoluția ratei de inflație în sumă de 58 912,50 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 12 august 2016, SRL „Geopet Grup” a declarat apel, solicitând casarea hotărârii Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău din 14 iulie 2016 cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca tardive.

Concomitent depunerii cererii de apel, SRL „Geopet Grup” a solicitat și scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016 s-a respins cererea SRL „Geopet Grup” privind scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel, acordându-i apelantului termen până la 19 octombrie 2016, ora 10:00 pentru înlăturarea neajunsurilor, și anume prezentarea dovezii achitării taxei de stat.

La 18 octombrie 2016 SRL „Geopet Grup” a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016, solicitând casarea acesteia cu remiterea pricinii instanței de apel la faza de examinare a cererii de scutire.

În susținerea recursului a indicat că, consideră neîntemeiată încheierea instanței de apel prin care s-a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel, deoarece instanța de apel la examinarea cererii de scutire de la plata taxei de stat nu a reținut prevederile art. 380, 203 CPC.

Susține recurentul că, a înaintat cerere de scutire de la plata taxei de stat, iar această cerere nu putea fi soluționată de instanța de apel din oficiu, cererea urma a fi soluționată doar în cadrul ședinței de judecată, cu ascultarea opiniilor tuturor participanților la proces.

A mai indicat recurentul că, avea intenția de a prezenta în cadrul ședinței de judecată dovezile care confirmă starea materială precară a întreprinderii, iar examinarea din oficiu a cererii a privat apelantul de la posibilitatea susținerii cererii înaintate în fața instanței de apel.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Din actele pricinii rezultă că, încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016, a fost expediată în adresa părților la 23 septembrie 2016 (f.d. 80), și recepționată de SRL „Geopet Grup” la 06 octombrie 2016 (f.d. 81), astfel, instanța de recurs consideră recursul declarat la 18 octombrie 2016, ca depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 426 al. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de trei luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Materialele cauzei cert denotă că, la 14 aprilie 2016 SRL „Via Natura” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Geopet Grup” cu privire la încasarea datoriei, penalității, dobânzii de întârziere, prejudiciului cauzat prin evoluția ratei de inflație și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriai Buiucani, mun. Chișinău din 14 iulie 2016 s-a admis parțial acțiunea SRL „Via Natura”, s-a încasat de la SRL „Geopet Grup” în

beneficiul SRL „Via Natura” suma de 213 736,56 lei cu titlu de datorie contractuală, suma de 76 528,79 lei cu titlu de penalitate, 88 037,09 lei cu titlu de dobândă de întârziere, cheltuieli de judecată formate din achitarea taxei de stat la înaintarea acțiunii în sumă de 285 lei, pentru acordarea asistenței juridice suma de 5 000 lei, s-a încasat de la SRL „Geopet Grup” în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 11 064,88 lei, s-a respins cerința de încasare a prejudiciului cauzat prin evoluția ratei de inflație în sumă de 58 912,50 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 12 august 2016, SRL „Geopet Grup” a declarat apel, solicitând casarea hotărârii Judecătoreiei Buiucani, mun. Chișinău din 14 iulie 2016 cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca tardive.

Concomitent depunerii cererii de apel, SRL „Geopet Grup” a solicitat și scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel.

În conformitate cu art. 3 alin.(1) lit. a) și lit. j) din Legea taxei de stat nr. 1216-XII din 03decembrie 1992, pentru cererile de chemare în judecată privitor la litigiile cu caracter patrimonial taxa de stat se calculează în mărime de 3% din valoarea acțiunii. Pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești în cazul litigiilor cu caracter patrimonial taxa de stat se calculează în mărime de 75% din taxa calculată din suma contestată.

Materialele cauzei atestă că, la 12 august 2016, SRL „Geopet Grup” a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând scutirea de la plata taxei de stat, admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoreiei Buiucani, mun. Chișinău din 14 iulie 2016 cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca tardive.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016 s-a respins cererea SRL „Geopet Grup” privind scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel, acordându-i apelantului termen până la 19 octombrie 2016, ora 10:00 pentru înlăturarea neajunsurilor, și anume prezentarea dovezii achitării taxei de stat.

Pentru a soluționa astfel, instanța de apel a reținut că temei pentru scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel servește situația materială grea a apelantului care nu-i permite achitarea taxei, și această stare materială precară urmează a fi dovedită de către acesta prin probe concludente și pertinente prezentate instanței la înaintarea cererii de apel, fapt care însă nu a fost respectat de apelant, care nu a prezentat nici o probă în susținerea cererii de scutire.

În conformitate cu art. 368 alin. 1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin urmare, deoarece SRL „Geopet Grup” a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe fără a anexa dovada de plată a taxei de stat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

califică încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016 ca fiind legală și întemeiată.

Totodată, instanța de recurs remarcă că, SRL „Geopet Grup” prin cererea de apel depusă la 14 septembrie 2016 a solicitat scutirea de la plata taxei de stat din considerentul situației materiale precare.

Colegiul relevă că, în susținerea pretenției de scutire de plată a taxei de stat la depunerea cererii de apel, SRL „Geopet Grup” nu a invocat careva circumstanțe de fapt ce ar justifica starea materială precară și nu a anexat probe concludente în acest sens.

Or, în conformitate cu art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Colegiul remarcă că, situația materială precară urmează a fi determinată din cumulul de informații și probe prezentate în acest sens, pe când SRL „Geopet Grup” în susținerea cerinței de scutire de la plata taxei de stat la depunerea apelului, nu a făcut dovada lipsei mijloacelor financiare, fapt ce justifică soluția instanței de apel privind respingerea cererii de scutire de plata taxei de stat.

Astfel, o concluzie obiectivă a situației materiale precare, nu poate fi luată în lipsa informației de la Inspectoratul Fiscal de Stat ce demonstrează existența conturilor bancare la instituțiile financiare, dările de seamă fiscale pentru ultimii ani, informația de la oficiul Cadastral privind imobilele deținute, informația privind mijloacele de transport, pe care le are în proprietate, și alte probe ce demonstrează valoarea patrimoniului disponibil.

Mai mult ca atât, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție apreciază critic argumentele recurentului precum că, cerere de scutire nu putea fi soluționată de instanța de apel, din oficiu, ci urma a fi soluționată doar în cadrul ședinței de judecată, cu ascultarea opiniilor tuturor participanților la proces, în cazul în care conform normelor procedurale supra citate, asupra cererii de scutire de la plata taxei de stat este în drept a se expune atât judecătorul, cât și instanța de judecată, astfel, prin prisma art. 368 alin. 1) și art. 85 alin. (4) CPC, instanța de apel corect s-a expus asupra cererii de scutire la faza primirii cererii de apel, or de o altă opțiune instanța nu a dispus.

Totodată, instanța de apel consideră neîntemeiat și argumentul recurentului precum că, avea intenția de a prezenta în cadrul ședinței de judecată dovezile care confirmă starea materială precară a întreprinderii, iar examinarea din oficiu a cererii a privat apelantul de posibilitatea susținerii cererii înaintate în fața instanței de apel, în cazul în care recurentului nu a fost lipsit de dreptul de a anexa, în susținerea cererii de scutire, probele pe care le deținea.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului.

Pe cale de consecință, la caz se va remarca și jurisprudența constatată a Curții Europene, care a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile

necesare cu privire la protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza Van Harn vs Germany, nr.7557/03 din 11 septembrie 2007).

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar a menționa că apelul este o cale ordinară de atac, obiectul căreia sunt hotărârile pronunțate de prima instanță care nu sunt definitive.

La exercitarea căii de atac - apelul, persoanele în drept să declare apel, dispun de anumite drepturi și obligații.

La rândul său instanța de apel, este obligată de a respecta procedura examinării pricinii în apel atât la faza pregătirii pricinii pentru dezbaterile judiciare, cât și în cadrul dezbaterilor judiciare.

Mai mult ca atât, instanța de apel este obligată de a crea condiții obiective și reale pentru ca participanții să-și exercite în volum deplin drepturile sale procedurale, curmând în mod legal orice abuz din partea lor, și înlăturând pe măsură posibilităților, omisiunile la acest capitol, depistate în orice fază a procesului.

Urmare a celor relatate, instanța de recurs constată că, recurentul, având cunoștință despre existența încheierii prin care nu s-a dat curs cererii de apel, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, în vederea prezentării dovezii de achitare a taxei de stat sau să prezinte dovezi în susținerea cererii de scutire de la plata taxei de stat, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini actele procedurale în termenii prevăzuți de lege, fapt, însă, ignorat de acesta, ce a generat respingerea cererii de scutire de la plata taxei de stat, și respectiv nu s-a dat curs cererii de apel.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (cazul Kreuz contra Poloniei, nr. 28249/95, cazul Golder și Z contra Marii Britanie, cazul Malahov contra Moldovei, nr. 32268/02), dreptul la un tribunal nu este absolut. Aceasta prin natura sa poate fi supus limitărilor, deoarece dreptul de acces la justiție, prin sine, cere reglementare din partea statului.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că în unele cazuri pot fi stabilite diferite limitări, inclusiv financiare, dreptului de acces al persoanei la o „instanță judecătorească” sau „tribunal” (cazul Malahov contra Moldovei, § 27).

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că argumentele recursului sunt neîntemeiate, iar încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat Societatea cu Răspundere Limitată „Geopet Grup”.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Via Natura” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Geopet Grup” cu privire la încasarea datoriei, penalității, dobânzii de întârziere, prejudiciului cauzat prin evoluția ratei de inflație și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Ion Druță

Galina Stratulat